

రామ్ భజన్ సింగ్ మరియు ఇతరులు.

వర్యాన్

LRS ద్వారా మధేశ్వర్ సింగ్ (మరణించిన) మరియు ఇతరులు.

ఏప్రిల్ 26, 1995

[కె. రామస్వామి మరియు బి.ఎల్. హన్సారియా, న్యాయమూర్తులు.]

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908:

ఆర్డర్ 22 రూల్స్ 3 & 4 - మరణించిన వారి చట్టపరమైన వారసులను నమోదు చేయడం - క్షమాపణ - ఆలస్యం - పరిమితిలో జాప్యం - అప్పీలు దాఖలు చేయడంలో జాప్యాన్ని క్షమించేంత కఠినమైనది కాదు - క్షమించవచ్చు.

గతంలో దాఖలైన దావా (T.S. నెం.72/26) లో చేసిన రాజీ డిక్రీ చెల్లదని, తమను కట్టడి చేయలేదని డిక్లరేషన్ కోసం అప్పీలుదారులు ప్రస్తుత దావా దాఖలు చేశారు. ట్రయల్ కోర్టు ఈ వ్యాజ్యాన్ని కొట్టివేసింది. అప్పీలుపై, రాజీ మోసం ద్వారా దెబ్బతినలేదని, అయితే ప్రతివాదుల సంఖ్య 7 నుండి 9 వరకు ఆస్తిపై ఎటువంటి హక్కు లేనందున, రాజీలోని కుటుంబ ఏర్పాటు చెల్లదని, అందువల్ల ఇది అప్పీలుదారును కట్టడి చేయలేదని కనుగొనబడింది. రెండో అప్పీలుపై హైకోర్టు 11వ ప్రతివాది మరణించడం, పరిమితిలో ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయకపోవడంతో మొత్తం అప్పీలును నిలిపివేస్తున్నట్లు పేర్కొంది. అందుకే ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీలు చేశారు.

అప్పీలును అనుమతిస్తూ, ఈ కోర్టు

నిర్ణయం: 1.1. ఈ ఆస్తి 1/6వ వంతు వాటా ఉన్న వ్యక్తి G కి చెందింది మరియు అతని మరణానంతరం అతని భార్య వివాదంలో ఉన్న భూములకు సంబంధించి పరిమిత యజమానిగా ఆధీనంలోకి వచ్చింది. ఆమె 1926 ఏప్రిల్ 4 న ప్రతివాదుల సంఖ్య 1 మరియు 2 లకు ఆస్తులను బహుమతిగా ఇచ్చింది, ఇది పైన పేర్కొన్న బహుమతిని సవాలు చేస్తూ టైల్ సూట్ నంబర్ 72/26 కు దారితీసింది. దీనిలో, పార్టీల మధ్య రాజీ కుదిరింది మరియు నాలుగు శాఖలకు 3 బిఘాలు 3 కటాలు ఇవ్వబడ్డాయి, మొత్తం 14 బిఘాలు, 12 కటాలు. [838-A-B]

1.2. ఎలాంటి మోసం జరగలేదని ట్రయల్ కోర్టు, అప్పీలేట్ కోర్టులు తేల్చిన దృష్ట్యా రాజీ డిక్రీకి విఘాతం కలగదు. [838-D]

1.3. మరణం జూలై 9, 1973 న సంభవించింది మరియు తొమ్మిది రోజుల పరిమితి ముగిసిన తరువాత, 1973 అక్టోబరు 17 న ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడింది. పూజ సెలవుల తర్వాత రెండు రోజుల తర్వాత ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు. పూజ సెలవుల తర్వాత కోర్టు తిరిగి తెరిచిన రోజున పిటిషన్ దాఖలు చేసి ఉంటే అది సకాలంలో జరిగి ఉండేది. దీంతో న్యాయ ప్రతినిధులను రంగంలోకి దించడంలో తొమ్మిది రోజుల జాప్యాన్ని హైకోర్టు క్షమించకపోవడం పూర్తిగా తప్పు. ఇటువంటి జాప్యానికి వివరణ అప్పీలు దాఖలు చేయడంలో జాప్యాన్ని క్షమించేంత కఠినమైనది కాదు. [838-E-F]

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీలు నెం: 2480/1979.

పాట్నా హైకోర్టు SA.నెం. 63/1972 లోని 28.6.78 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఈ అప్పీలు.

అప్పీలుదారుల తరపున ఉదయ్ సింగ్, M.P. రూూ మరియు R.K. సింగ్.

ప్రతివాదుల తరపున డి. గోబుర్దన్.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను వెలువరించింది:

అప్పీలు ఒక చిన్న దిక్కుచిలో ఉంది. అప్పీలుదారులు ప్రతివాది నెంబరు 7 నుండి 9 లకు చట్టపరమైన ప్రతినిధులు. T.S. నెంబరు 72/26 లో చేసిన రాజీ డిక్రీ చెల్లదని, తమను కట్టడి చేయదని ప్రకటించడానికి ప్రతివాది యొక్క అప్పీలుదారు నెంబరు 1 మరియు 2, 1958 అక్టోబర్ 7 న T.S. నెం.66/58 దాఖలు చేశారు. ట్రయల్ కోర్టు ఈ వ్యాజ్యాన్ని కొట్టివేసింది. అప్పీలుపై, అప్పీలుదారుపై మోసం చేయడం ద్వారా రాజీ కుదిరిందనే ఆరోపణలు రుజువు కానప్పటికీ, అప్పీలుదారును బంధించలేదనే కారణంతో అనుమతించారు. ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా, సాక్ష్యాలను పరిశీలించిన ట్రయల్ కోర్టు డిక్రీ మోసం ద్వారా పొందబడలేదని, అందువల్ల, డిక్రీ చెల్లుబాటు అవుతుందని మరియు వాటికి కట్టుబడి ఉంటుందని పేర్కొంటూ దావాను కొట్టివేసింది. TS. నెం.1962/62 లో, అప్పీలేట్ కోర్టు కూడా మోసం ద్వారా రాజీ దెబ్బతినలేదని, అయితే ప్రతివాదుల సంఖ్య 7 నుండి 9 వరకు ఆస్తిపై ఎటువంటి హక్కు లేనందున, రాజీలోని

కుటుంబ ఏర్పాటు చెల్లదని, అందువల్ల, ఇది అప్పీలుదారు కట్టడి చేయదని పేర్కొంది. తదనుగుణంగా ట్రయల్ కోర్టు డిక్రీని మార్చి 1971 సెప్టెంబర్ 15 నాటి తీర్పు, డిక్రీ ద్వారా దావాను కొట్టివేసింది.

రెండో అప్పీలు నంబరు 63/72లో అప్పీలుదారులు ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి 1973 జూలై 9న 11వ ప్రతివాది మరణించడం, పరిమితిలో ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయకపోవడంతో అప్పీల్ మొత్తాన్ని కొట్టివేశారని, తదనుగుణంగా అప్పీల్ ను కొట్టివేశారని పేర్కొంటూ 1978 జూన్ 28న తీర్పు, డిక్రీ ద్వారా అప్పీల్ ను కొట్టివేశారు. అందుకే ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీలు.

ఉమ్మడి కుటుంబ ఆస్తిలో 1/6వ వంతు వాటా ఉన్న గంగా బిషన్ అనే వ్యక్తికి చెందినదని, ఆయన మరణానంతరం ఆయన భార్య దౌలత్ కౌర్ ప్లాట్ నంబర్లు 132, 133, 138 తో వివాదంలో ఉన్న భూములకు సంబంధించి పరిమిత యజమానిగా తన ఆధీనంలోకి వచ్చిందన్నారు. దౌలత్ కౌర్ 1926 ఏప్రిల్ 4న ప్రతివాదులకు నం.1 మరియు 2 లకు ఆస్తులను బహుమతిగా ఇచ్చింది, ఇది పైన పేర్కొన్న బహుమతిని సవాలు చేస్తూ సూట్ నంబర్ 72/26 అనే బిరుదును ఇచ్చింది. ఆ తరువాత, పార్టీల మధ్య రాజీ దెబ్బతింది మరియు మొత్తం 14 బిఘాలు, 12 కటాల విస్తీర్ణంలో నాలుగు శాఖలలో ఒక్కొక్కదానికి 3 బిఘాలు 3 కటాలు ఇవ్వబడ్డాయి. దౌలత్ కౌర్ 1956 జూన్ 27న మరణించింది.

T.S. నెం.72/26 లోని జ్యూడీషియల్ ప్రొసీడింగ్స్ లో రాజీ జరిగినట్లు ఈ వాస్తవాలు స్పష్టంగా రుజువు చేస్తున్నాయి, దీనిలో ప్రతి శాఖకు 3 బిఘాలు 3 కటాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అప్పుడు మోసంతో రాజీ కుదిరిందా అనేది ప్రశ్న. ఈ నిర్ధారణ రుజువు కాకపోతే, డిక్రీ న్యాయ తీర్పులో చట్టబద్ధంగా నమోదు చేయబడినందున పక్షాలను బంధిస్తుంది, మరియు దానిని నిరాటంకంగా ఉంచలేము. ఎలాంటి మోసాలు జరగలేదని ట్రయల్ కోర్టుతో పాటు అప్పీలేట్ కోర్టు కూడా తేల్చిన దృష్ట్యా రాజీ డిక్రీకి ఢోకా లేదు. అలాంటప్పుడు రెండో అప్పీలు ఆగిపోతుందా అనేది ప్రశ్న. ట్రయల్ కోర్టులో ప్రతివాది నెం.11 ప్రతివాది నెం.9 యొక్క శాఖకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న వ్యక్తులలో ఒకరు మాత్రమే. ఇతర ప్రతివాదులు ఇప్పటికే 11వ ప్రతివాది ఎస్టేట్ కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. జూలై 9, 1973 న మరణం సంభవించింది మరియు తొమ్మిది రోజుల పరిమితి ముగిసిన తరువాత 1973 అక్టోబరు 17 న ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడింది. పూజ సెలవుల తర్వాత రెండు రోజుల తర్వాత ప్రత్యామ్నాయం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు. పూజ సెలవుల తర్వాత కోర్టు తిరిగి తెరుచుకున్న రోజే ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేసి ఉంటే పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా ఉండేది.

ఈ పరిస్థితుల్లో అప్పీలు సద్దుమణిగిందని గుర్తించడం, న్యాయ ప్రతినిధులను రికార్డులోకి తీసుకురావడంలో తొమ్మిది రోజుల జాప్యాన్ని క్షమించడానికి నిరాకరించడం పూర్తిగా చట్టవిరుద్ధము. అప్పీలు దాఖలు చేయడంలో జాప్యాన్ని క్షమించేంత కఠినంగా జాప్యం యొక్క వివరణ లేదు. అందువల్ల T.S. నెం.72/26 లోని డిక్రీ ప్రభావితం కాకుండా ఉండటంతో అప్పీలుకు అనుమతి లభించింది.

అప్పీలు అనుమతించబడినది.